

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a de griffie

Uw brief van:	-	Ons kenmerk:	78563
Uw kenmerk:	-	Contact:	C. Kolf
Bijlage(n):	-	Doorkiesnummer:	0180-451286
		E-mailadres:	k.kolf@bar-organisatie.nl
		Datum:	9 oktober 2020

Betreft: Raadsinformatiebrief septembercirculaire gemeentefonds 2020

Geachte raadsleden,

In deze brief gaan we in op de mutaties uit de septembercirculaire 2020 als vertaling van de Miljoenennota van het Rijk. In de septembercirculaire wordt zowel het 1^e corona-steunpakket van juni als het recente aanvullende 2^e steunpakket verwerkt.

De financiële gevolgen van de septembercirculaire worden integraal meegenomen via de 2^e tussenrapportage 2020. In deze RIB wordt de inhoudelijke duiding van de septembercirculaire voor Ridderkerk op hoofdlijnen verwoord.

De belangrijkste conclusie is dat we voor het jaar 2020 ruim € 1 miljoen aan corona-compensatie ontvangen via het gemeentefonds. Uitgangspunt is dat deze middelen als algemeen dekkingsmiddel kunnen worden ingezet, met andere woorden de gemeente bepaalt zelf hoe zij deze middelen inzet. In de 2^e tussenrapportage is de uitgavenkant ook in een apart onderdeel inzichtelijk gemaakt. Als onderdeel van de corona-compensatie is de toename van de zogenaamde opschalingskorting vanuit het Rijk incidenteel stopgezet voor de jaren 2020 en 2021. Vanaf 2022 is deze korting gewoon weer doorgetrokken in de cijfers. De VNG blijft zich inzetten om deze korting geheel van tafel te krijgen. De meerjarige accessen worden nu niet aangepast. De jaren 2020 en 2021 zijn al bij de meicirculaire 2020 vastgezet. Voor latere jaren geldt deze bevriazing echter niet. Het is aan een nieuw kabinet hoe hier toekomstig mee om te gaan.

Voor 2020 wordt het BTW-compensatiefonds positief bevoorschot met ruim € 2 ton. Daarnaast wordt voor 2022 eenmalig € 682.000 toegevoegd voor Jeugdhulp. Omdat wij deze inkomstenpost met toestemming van de Provincie al structureel hebben verwerkt in onze meerjarenbegroting met € 634.000 heeft dit voor 2022 een per saldo positief effect van € 48.000. Hoe het Jeugdbudget zich na 2023 ontwikkelt, wordt aan een nieuw kabinet overgelaten.

Financiële gevolgen

Op de volgende pagina volgen de mutaties uit de septembercirculaire 2020 met daaronder een puntsgewijze toelichting.

Mutaties Gemeentefonds september 2020

Gemeente:

Ridderkerk

Basis:

Septembercirculaire van 15 september 2020

Vergelijk:

Meicirculaire 2020

Bedragen x € 1.000

	2020	2021	2022	2023	2024
A. Beginstand mei 2020	66.485	69.059	69.718	70.292	70.886
B. Mutaties accres (nihil) en BCF					
1. BTW-compensatiefonds (BCF) voorschot 2020 (incidenteel voordeel afrekening in mei 2021)	237	0	0	0	0
Totaal B. Mutaties accres	237	0	0	0	0
C. Hoeveelheidsverschillen					
2. Hoeveelheidsverschillen - actualisering aantallen maatstaven/ uitkeringsfactor zoals woningen, bijstandsgerechtigden en WOZ-waarden	-122	-182	-293	-340	-303
Totaal C. Hoeveelheidsverschillen	-122	-182	-293	-340	-303
D. Taakmutaties					
3. Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrecht Jeugdhulp-Wmo	0	-66	0	0	0
4a. Jeugdhulp 2022, aanvulling op extra middelen 2019 - 2021 (incidenteel) Stelpost die in onze begroting zit wordt verlaagd dus per saldo een voordeel van € 48.000.	0	0	682	0	0
4b. Inkomstenstelpost Jeugd 2022 van € 634.000 verlagen			-634		
Totaal D. taakmutaties	0	-66	48	0	0
E. Overige uitkeringen					
5. Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)	18	32	0	0	0
6. Kerkenvisies (DU)	50	0	0	0	0
7. Participatie (IU)	36	0	0	0	0
8. Overige kleine mutaties	16	29	29	21	21
Totaal E. Overigen uitkeringen	120	61	29	21	21
F. Corona steunpakket (1e en 2e tranche)					
9. Voorschoolse voorziening peuters (DU) - 1e tranche steun	17	0	0	0	0
10. Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg - 1e tranche steun	78	0	0	0	0
11. Inhaalzorg en meerkosten WMO 2015 - 1e tranche steun	34	0	0	0	0
12. Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU) - 1e tranche steun	50	0	0	0	0
13a. Lokale culturele voorzieningen - 1e tranche steun	139	0	0	0	0
13b. Lokale culturele voorzieningen - 2e tranche steun	136	0	0	0	0
14. Lagere apparaatskosten (opschalingskorting) - 2e tranche	171	393	0	0	0
15. Buurt- en dorpshuizen - 2e tranche	41	0	0	0	0
16. Vrijwilligersorganisaties jeugd - 2e tranche	18	0	0	0	0
17. Toezicht en handhaving - 2e tranche	120	0	0	0	0
18. Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU) - 2e tranche	39	0	0	0	0
19. Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU) - 2e tranche	61	0	0	0	0
20. Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU) - 2e tranche	62	0	0	0	0
21. Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 ivm Covid-19 (DU) - 2e tranche	86	0	0	0	0
Totaal F. Corona steunpakket (1e en 2e tranche)	1.052	393	0	0	0
G. Totaal mutatie sept 2020 t.o.v. mei 2020 B. t/m F. *	1.287	206	-216	-319	-282
H. Eindstand september 2020 A. + G.	67.772	69.265	69.502	69.973	70.604

* Dit betreft uitsluitend de inkomstenraming (effect Gemeentefonds). Taakmutaties en/of ontwikkelingen/ extra lasten vanwege corona zullen (nog) effect op uitgaven hebben. Veel is meegenomen in de 2e TR 2020, maar uiteraard lang nog niet alles.

1. BTW-compensatiefonds (BCF) voorschot 2020 (incidenteel voordeel afrekening in mei 2021)

Er is op dit moment landelijk sprake van een overschrijding van het BCF-plafond 2020 van € 96,5 miljoen. Dit betekent voor Ridderkerk een incidenteel voordeel in 2020 van € 237.000. De definitieve afrekening over 2020 volgt in mei 2021.

2. Hoeveelheidsverschillen - actualisering aantallen maatstaven/ uitkeringsfactor zoals woningen, bijstandsgerechtigden en WOZ-waarden

Een groot deel van de mutaties in de algemene uitkering wordt veroorzaakt door geactualiseerde maatstaven die specifiek voor Ridderkerk gelden. De aantallen worden continu door het ministerie van BZK geactualiseerd. Het gaat om ruim honderd maatstaven, denk hierbij aan het aantal woonruimten, bijstandsgerechtigden en de WOZ/OZB-waarden. Per saldo werkt het meerjarig negatief uit.

3. Uitvoeringskosten SVB PGB trekkingsrecht Jeugdhulp-Wmo

Jaarlijkse uitname voor uitvoeringskosten Jeugd en Wmo (2015) door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Voor Ridderkerk is dit een eenmalig nadeel van € 66.000 in 2021.

4a. en 4b. Jeugdhulp 2022

Dit betreft een incidentele aanvulling voor 2022 op de reeds eerder toegezegde incidentele extra middelen 2019 - 2021 van € 1 miljard voor Jeugdhulp vanuit het Rijk. Voor Ridderkerk is dit een bedrag van € 682.000 voor 2022. Met toestemming van de Provincie hebben wij in onze (meerjaren)begroting vanaf 2022 echter structureel al rekening gehouden met het doorlopen van deze inkomsten via een stelpost ter hoogte van € 634.000. Nu ook het jaar 2022 wordt toegezegd door het Rijk, verlagen we de opgenomen stelpost voor 2022. Per saldo resteert dan nog een voordeel van € 48.000 in 2022.

5. Brede aanpak dak- en thuisloosheid (DU)

Het kabinet wil er voor zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen en stelt daarom voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar van in totaal € 200 miljoen voor de jaren 2020 en 2021. Voor Ridderkerk gaat dat om € 18.000 in 2020 en € 32.000 in 2021.

Voor het lopende jaar 2020 worden er geen kosten meer verwacht. In november 2020 wordt dit onderwerp voor de komende jaren besproken in het regionaal overleg Beschermd wonen – Maatschappelijke opvang.

6. Kerkenvisies (DU)

We ontvangen een bijdrage voor de ontwikkeling van een integrale kerkenvisie op gemeentelijk niveau van éénmalig € 50.000 in 2020. Deze subsidie is door ons aangevraagd en inmiddels via het gemeentefonds beschikbaar gesteld. We verwachten dit jaar hiervoor nog (extra) kosten te maken en een plan op te stellen. Op dit moment vindt ook nog afstemming plaats via het Erfgoedoverleg.

7. Participatie (IU)

Betreft actualisatie van de verdeling wat leidt tot een plus van € 36.000 éénmalig in 2020. Eventuele afwijkingen worden in de reguliere tussenrapportages gemeld.

8. Overige kleine mutaties

Dit betreft een viertal (taak)mutaties met een geringe compensatie. Het gaat daarbij om:

1. Vergoeding voor Waterschapsverkiezingen - € 8.000 structureel vanaf 2020.

2. Handhaving energielabel C kantoren - € 1.000 éénmalig in 2020.
3. Gezond in de stad (DU) inclusief impuls kansrijke start 2022 - € 8.000 per jaar voor 2020, 2021 en 2022. De gemeenten Barendrecht, Albrandswaard en Ridderkerk hebben zich aangesloten bij het landelijke Actieprogramma Kansrijke Start van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het programma zet in op de eerste 1000 dagen van een kind, die cruciaal zijn voor een goede start. In de gemeente Ridderkerk is een lokale coalitie gevormd met verloskundigen, kraamzorg, CJG Rijnmond en het wijkteam. Een plan van aanpak Kansrijke Start Ridderkerk is eind 2020/begin 2021 gereed. Inzet van middelen vindt plaats via de reguliere p&c-cyclus.
4. Versterking omgevingsveiligheidsdiensten (DU) - € 13.000 structureel vanaf 2021. De VRR zal het verzoek aan gemeenten gaan doen om deze gelden aan hen ter beschikking te stellen.

Corona-steunpakket 1^e en 2^e tranche

Zoals gezegd zijn in deze septembercirculaire het 1^e en 2^e steunpakket vanuit het Rijk aan de gemeenten verwerkt (zie punten 9. t/m 21. hieronder). Daarnaast zijn via de VNG nog enkele afspraken gemaakt over mogelijke toekomstige compensaties, zoals de inkomstenderving van gemeenten zelf, waarvoor het Rijk € 100 miljoen heeft gereserveerd. Ook wordt nog nader onderzoek gedaan naar de meerkosten en de kosten van de inhaalzorg voor Jeugd en Wmo om te bezien of de nu toegezegde middelen voldoende zijn om tot afrekening te kunnen komen. Tot slot vindt onderzoek plaats naar de mogelijk nog niet gedekte uitgaven voor sport.

9. Voorschoolse voorziening peuters (DU) – 1^e tranche steun corona

Betreft de toegezegde financiële compensatie vanuit het Rijk voor extra kosten opvang peuters. Voor Ridderkerk een bedrag van € 17.000 in 2020.

10. Inhaalzorg en meerkosten Jeugdzorg – 1^e tranche steun corona

Ridderkerk ontvangt nu € 78.000 in 2020 voor extra kosten Jeugdzorg. In de 2^e tussenrapportage 2020 wordt € 300.000 structureel aan extra kosten bijgeraamd voor Lokale Jeugdhulp ZIN Ridderkerk. Deels heeft die stijging ook te maken met de corona-pandemie. Vanuit het Rijk in overleg met de VNG wordt nader onderzoek verricht naar de hoogte van de compensatie aan gemeenten.

11. Inhaalzorg en meerkosten WMO 2015 – 1^e tranche steun corona

Ridderkerk ontvangt nu € 34.000 voor extra kosten Wmo. In de 2^e tussenrapportage 2020 hebben wij de Wmo-kosten integraal bijgeraamd. Vanuit het Rijk in overleg met de VNG wordt nader onderzoek verricht naar de hoogte van de compensatie.

12. Compensatie toeristen- en parkeerbelasting (DU) – 1^e tranche steun corona

Ridderkerk ontvangt € 50.000 voor het mislopen van deze belastingen. In de 2^e tussenrapportage wordt om die reden € 48.600 aan parkeergelden afgeraamd.

13a. en 13b. Lokale culturele voorzieningen – 1^e en 2^e tranche steun corona

Voor de periode van medio maart tot en met 1 juni 2020 heeft het kabinet in juni jl. besloten € 60 miljoen (1^e tranche) te verstrekken voor de borging van de lokale en regionale culturele infrastructuur. Deze organisaties missen onder andere inkomsten uit kaartverkoop en horeca, terwijl de vaste lasten zoals huisvesting en beveiliging doorlopen. Het kabinet stelt aan gemeenten nu nogmaals € 60 miljoen (2^e tranche) beschikbaar voor mogelijke ondersteuning voor de periode van 1 juni tot en met 31 december 2020. Voor Ridderkerk gaat het om een compensatiebedrag van in totaal € 275.000 in 2020 (€ 139.000 en € 136.000).

14. Lagere apparaatskosten (opschalingskorting) – 2^e tranche steun corona

Gezien de toegenomen financiële druk bij gemeenten door corona heeft het kabinet besloten de ophoop in de opschalingskorting voor gemeenten in de jaren 2020 en 2021 incidenteel te schrappen. Dit leidt tot een verhoging van de algemene uitkering van het gemeentefonds van € 70

miljoen in 2020 en € 160 miljoen in 2021. Voor Ridderkerk betekent dit incidentele voordelen van € 171.000 in 2020 en € 393.000 in 2021.

15. Buurt- en dorpshuizen - 2^e tranche steun corona

Het kabinet stelt € 17 miljoen voor 2020 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de mogelijke extra uitgaven voor de dorps- en buurthuizen als gevolg van de coronamaatregelen. Deze extra uitgaven bestaan onder andere uit het kwijtschelden van huur en het compenseren van tegenvallende inkomsten uit bijvoorbeeld horeca en zaalverhuur van buurt- en dorpshuizen.

Voor Ridderkerk gaat het om een compensatiebedrag van € 41.000 in 2020.

16. Vrijwilligersorganisaties jeugd - 2^e tranche steun corona

Het kabinet stelt € 7,3 miljoen beschikbaar om lokale vrijwilligersorganisaties, zoals de scouting en speeltuinen, te compenseren voor schade als gevolg van de coronamaatregelen. Voor Ridderkerk ontvangen we een compensatie van € 18.000 in 2020.

17. Toezicht en handhaving – 2^e tranche steun corona

Het kabinet stelt € 50 miljoen voor 2020 beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra toezicht- en handhavingskosten, onder andere voor extra inzet van boa's en extra verkeersmaatregelen. Voor Ridderkerk ontvangen we een compensatie van € 120.000 in 2020. In de 2^e tussenrapportage 2020 wordt voor extra inhuur van boa's t/m december 2020 € 81.000 voorzien.

18. Precariobelasting en markt- en evenementenleges (DU) – 2^e tranche steun corona

Door de coronamaatregelen waren er in de periode van 1 maart tot 1 juni geen terrassen opgesteld en zijn er geen markten en evenementen geweest. Gemeenten zijn daardoor geconfronteerd met een terugval van inkomsten uit terrasprecario en uit markt- en evenementenleges. Het kabinet heeft besloten de gemeenten voor die periode te compenseren voor een bedrag van € 20 miljoen. Voor Ridderkerk ontvangen we een compensatie van € 39.000 in 2020. In de 2^e tussenrapportage is opgenomen de gehele precariobelasting af te ramen door deze voor 2020 niet op te leggen aan ondernemers. Daarmee bedraagt onze inkomstenderving in werkelijkheid € 94.700.

19. Noodopvang kinderen van ouders met cruciaal beroep (DU) – 2e tranche steun corona

Voor kinderen van wie één of beide ouders werken in een cruciaal beroep of vitale sector, werd voor de periode medio maart tot 1 juli gratis noodopvang aangeboden. De (gratis) noodopvang gedurende werkdagen eindigde eerder per 8 juni. Gemeenten hebben deze noodopvang, in overleg met kinderopvangorganisaties en scholen, gecoördineerd. Voor deze periode heeft het kabinet € 23 miljoen in 2020 beschikbaar gesteld. Voor Ridderkerk ontvangen we een compensatie van € 61.000 in 2020. De kosten worden door ons aan kinderopvangorganisaties en scholen vergoed. In 2^e tussenrapportage 2020 wordt daarvoor € 25.000 bijgeraamd voor de vergoeding van de eigen bijdrage aan de ouders.

20. Eigen bijdrage Wmo (abonnementstarief) (DU) – 2^e tranche steun corona

De Minister van VWS heeft besloten de eigen bijdrage voor de Wmo (excl. beschermd wonen en opvang) vrij te stellen voor de maanden april en mei 2020. Aanleiding hiervoor was het feit dat als gevolg van de coronacrisis een substantieel deel van de zorg en ondersteuning in de Wmo niet

(volledig) kon worden geleverd. Gemeenten ontvangen een bedrag van € 18 miljoen als compensatie voor de inkomstenderving die hierdoor optreedt. Voor Ridderkerk een compensatie van € 62.000 in 2020. In 2^e tussenrapportage 2020 hebben we opgenomen dat we € 50.000 minder ontvangen aan eigen bijdragen.

21. Extra kosten verkiezingen 2020 en 2021 i.v.m. Covid-19 (DU) - 2^e tranche steun corona

Het kabinet stelt € 30 miljoen beschikbaar om gemeenten te compenseren voor de extra kosten bij de herindelingsverkiezingen in november 2020 en de Tweede Kamerverkiezing 2021. De extra kosten hangen onder meer samen met aanvullende kosten voor de inrichting van stemlokalen, voor het mogelijk moeten huren van alternatieve locaties, voor toegankelijkheid van die locaties en voor de aanvullende werkzaamheden die gemeenten moeten doen ter voorbereiding.

Voor Ridderkerk een compensatie van € 86.000 in 2020. Voor het organiseren van Corona-proof-verkiezingen is onlangs BAR-breed in beeld gebracht wat dit aan extra kosten met zich mee zal gaan brengen. Voorlopige inschatting komt neer op € 95.800 over 2020 en 2021. Via de komende tussenrapportages zullen hiervoor later nog bedragen moeten worden bijgeraamd. In de 2^e tussenrapportage 2020 is dat nog niet verwerkt.

Overige informatie

Herijking gemeentefonds

Begin oktober worden de VNG en de Raad van het Openbaar Bestuur (ROB) geconsulteerd om naar de afgeronde onderzoeken te kijken. Op dat moment worden ook de herverdeeleffecten per gemeente gepubliceerd uitgedrukt in een bedrag per inwoner. Ook de overgangsregeling/ ingroeiregeling wordt dan bekend gemaakt. Volgens de huidige planning gaat er dan eind november een definitief voorstel naar de Tweede Kamer. Verwerking van de uitkomsten vindt dan plaats in de decembercirculaire 2020.

Tijdens de Ledenvergadering van de VNG van 25 september jl. zijn diverse belangrijke moties over de financiën van gemeenten en het gemeentefonds besproken welke wij vanuit Ridderkerk voor het overgrote deel hebben gesteund (om de algemene financiële positie van gemeenten te verbeteren of specifiek de belangen van middelgrote gemeenten te benadrukken).

Evaluatie normeringsmethodiek

Onlangs is de evaluatie van de normeringsmethodiek (bekend als 'samen de trap op en af') afgerond. Er zijn drie beleidsvarianten uitgewerkt om de methodiek op onderdelen aan te passen gericht op verbetering van de stabiliteit. Het nieuwe kabinet zal hier een besluit over nemen in overleg met de VNG. Bij eerder schrijven heeft gemeente Ridderkerk zich richting de betrokken ministeries uitgesproken over de onwenselijke effecten van de huidige normeringsmethodiek.

Verwerking financiële gevolgen

De gevolgen uit de septembercirculaire hebben wij net als vorig jaar dus structureel verwerkt in de 2^e tussenrapportage 2020. Deze brief is daarbij ook als bijlage opgenomen. Door dit te doen schetsen wij bij de begrotingsbehandeling een zo volledig mogelijk integraal beeld van onze huidige financiële positie. Uiteraard zijn op dit moment nog lang niet alle (structurele) financiële gevolgen van de corona-pandemie inzichtelijk. Zowel qua inkomsten als uitgaven zal de (meerjaren)begroting nog onderhevig zijn aan bijstellingen. Wij zijn van plan u richting het einde van dit jaar nog verder te informeren d.m.v. een coronarisicoanalyse en een actueel beeld van de extra uitvoeringskosten 2020 vanuit de BAR-organisatie.

Wij gaan er vanuit u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

de burgemeester,

dhr. H.W.J. Klaucke

mw. A. Attema